

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Deres ref.: 13/4009

Vår ref.: 15/07500

Dato: 01.02.2016

Høring - Evaluering av virkemiddelapparatet for kommersialisering av offentlig finansiert forskning

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 10.12.2015 hvor det inviteres til å komme med innspill til den gjennomførte evalueringen av virkemiddelapparatet for kommersialisering av forskning.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill. UiS har nedenfor valgt å gi innspill under de spesifikke temaene som oppsummeres i rapportens kapittel 6, nærmere bestemt det som omtales som «UH-institusjonenes rammebetingelser», «UH-institusjonenes strategier og ansvar» og «Utvikling av virkemiddelapparatet».

UH-institusjonenes rammebetingelser

I rapportens kapittel 4 omtales universitetenes organisering av kommersialiseringsarbeidet. De fleste universitetene som har en egen TTO har organisert dette eksternt, samtidig som universitetenes eier- og finansieringsstruktur i TTO-selskapene varierer betydelig. Rapporten påpeker at det er behov for en klargjøring av fra KD og NFD om hvordan universitetene skal forholde seg til anskaffelsesregelverket når det gjelder TTOene.

Eierstrukturen i TTO-selskapene har imidlertid også konsekvenser i forhold til merverdiavgiftsregelverket. Dette er ikke nærmere omtalt i rapporten, men UiS anser dette like fullt å berøre rammebetingelsene for kommersialiseringsvirksomheten ved UiS. Med dagens eierstruktur fordyres samarbeidet mellom UiS og dets TTO med 25 % ved at det beregnes merverdiavgift på all fakturerbar aktivitet som utføres for universitetet i TTOen. Tilsvarende gjelder for aktivitet som utføres i eget deleid forskningsinstitutt, som for UiS' vedkommende vil være IRIS. I en situasjon hvor universitetet eier minst 85 % av TTO-selskapet ville imidlertid virksomheten i TTOen kunne kreves fellesregistrert i merverdiavgiftsregisteret, med den konsekvens at omsetning av tjenester mellom TTO og universitet ikke ble gjenstand for merverdiavgiftsplikt, jf. merverdiavgiftsloven § 2-2 tredje ledd.

Det er viktig at UH-institusjonene gis incentiver for å drive innovasjon og kommersialisering. Slik UiS ser det bør imidlertid incentivene baseres på verdi-drivende indikatorer, ikke på kostnadsdrivende. Sagt med andre ord bør incentivene ikke baseres på «input» (ressurser som legges inn i forbindelse med kommersialisering), så som patentkostnader etc., men derimot på «output» (den verdiskaping som oppnås ved kommersialisering), så som investeringer som blir foretatt i de selskap som etableres, arbeidsplasser som skapes etc.

UH-institusjonenes strategier og ansvar

Innovasjonsarbeidet ved UiS er forankret i sentralstab hos forsknings- og innovasjonsdirektøren, mens det linjemessige ansvaret går fra rektor/universitetsdirektør til dekan og instituttleder. Det er dessuten knyttet en spesialrådgiver for innovasjon og nyskaping, herunder kommersialisering, direkte til rektor.

Teknologioverføring og kommersialisering skjer gjennom universitetets TTO-selskap, Validé AS. Validé, tidligere Prekubator TTO AS og Ipark AS, ble etablert som et nytt felles selskap pr 01.01.16, og har både TTO- og inkubatorfunksjon.

Bak selskapet står sentrale eiere som Universitetet i Stavanger (UiS), Stavanger universitetssykehus (SUS), IRIS, SIVA, Rogaland fylkeskommune m fl. UiS har styreleder ved rektors spesialrådgiver, og det er faste koordineringsmøter mellom UiS og Validé, ledet av forsknings- og innovasjonsdirektøren. Det arbeides også med å få innovasjons- og kommersialiseringsarbeidet mer eksplisitt inn i fakultetenes og instituttene handlingsplaner.

Det inngås årlig en forretningsmessig tjenesteavtale mellom UiS og Validé, og UiS mottar en årsrapport som fremlegges for UiS-styret sammen med den årlige rapportering av samlede innovasjonsaktiviteter.

For å øke studentdeltakelsen i innovasjonsaktiviteter har UiS under etablering en egen studentinkubator, som vil fysisk bli plassert på universitetscampus i nær tilknytning til Validé og gründermiljøet på Ullandhaug. I tilknytning til studentinkubatoren utvikles også konseptet Demola, som er et verktøy for studentdeltakelse i innovasjonsprosjekter i tett samarbeid med næringslivsaktører. UiS er det norske medlemmet i *European Consortium of Innovative Universities* (ECIU), og arbeidet med Demola vil skje i nær tilknytning til andre europeiske universitet knyttet til ECIU.

Regionalt tar UiS initiativet til en ny organisering av *Rådet for samarbeid med arbeidslivet*, slik at dette utvikles til et forum hvor regionens innovasjonsarbeid står sentralt.

Utvikling av virkemiddelapparatet

UiS vil påpeke at større grad av lokale FORNY-midler er svært viktig for at TTOene skal kunne drive løpende aktivitet og følge opp kommersialiseringsprosjektene.

FORNY-ordningen bør også utvides til å omfatte kommersialisering av studentideer/studentprosjekter.

Etter vår oppfatning bør det stilles krav til regionalt samarbeid og regional egenfinansiering for å oppnå lokale FORNY-midler. Gode eksempler her er NTNU Discovery og PLOGEN i Stavanger

UiS mener videre at et viktig bidrag for å utvikle nyetablerte selskaper vil være å styrke presåknordningen.

Det regionale virkemiddelapparatet og det regionale innovasjonsarbeidet kan med fordel samhandle bedre; her burde universitetene gis en sentral rolle. Det bør ikke bygges opp noen form for formalisert (og byråkratisk) koordineringsrolle, men universitetene kunne med utgangspunkt i rådene for samarbeid med arbeidslivet gis en rolle for å sikre bedre samhandling og helhetlige løsninger lokalt.

Forslaget om å opprette stipendordning for studenter/stipendiater er en god tanke, men midlene må kanaliseres gjennom universitetenes TTOer, både for å få reelt trykk på bruk av pengene, og samtidig for å integrere TTOene ytterligere inn mot instituttene arbeid. Utvid FORNY-ordningen, fremfor å innføre en ny stipendordning kanalisert gjennom universitetene til instituttene. Beløpene som stilles til disposisjon er for små til å være noe reelt incitament for instituttene til å prioritere dette.

Videre mener vi at Forskningsrådet med fordel kunne gis en større rolle i forhold til styring og styringsdialog med universitetene om innovasjon og kommersialisering innen FoU. Kunne styringsdialogen på dette området føres av Forskningsrådet direkte mot universitetene?

Referanse: 15/07500

Dato: 01.02.2016

Side: 3/3

Slik vi ser det bør det også stilles krav om TTO-samarbeid i større, relevante FoU-program, herunder for SFI- og FME-programmene.

Med hilsen

 Marit Boyesen
 rektor

 John B. Møst
 universitetsdirektør

Saksbehandler: Michael Brune, tlf.: 51833055

